

Ó, valóban áldott éj... – lesz, majd a holnapi, ahogyan azt az Exultet fogja zengeni. A mai az áldatlan; a reményvesztett; a tanácstalan és céltalan várakozással teli. No meg: önváddal, talán.

Hamis volna a valóban áldott holnapután ismeretében a jézusi tettet figyelni – ma, most, itt csak az ember cselekszik: gyilkol. Elárul, megtagad, erőszakol, gúnyol, kifoszt, retteg – és mossa kezeit. Consummatum est: beteljesedett. Mennyi hiány: isten-, élet-, értelem-, és most még ez az egyszerre alany- és tárgyaltalan mondat is, amelyre csak a harmadnapi pirkadat sugarai vetnek majd némi fényt... Beteljesedett? A kereszttövében gubbasztó fordító inkább választaná a bevégeztetett alakot – hol van itt kész mű, teljesített feladat, teljesség? Csak a parancs a teljesített; a halál; a vég. Ember végez; az Isten pedig... – amint a bárány elnémul nyírója előtt.

Izajás úgy prófétál, hogy nem takarhatjuk el arcunkat, nem moshatjuk kezeinket, hisz nem a zsidók, nem a főpapok, nem a pilátusok: a mi bűneinkért szűrták át. A – ma éjjel még – megint csak hamiskásan előre, megváltástani igazságokra mutató célhatározó pedig okot is jelölhet: a mi bűneink miatt, azok következményeként töretett össze. Mert iszonyodtunk, mert megvetettünk, nem becsültünk és Istentől megvertnek néztünk. Mert iszonyodunk, megvetünk, nem becsülünk, Istentől megvertnek nézünk. Kít is? Azt, aki pedig a mi betegségeinket viseli; akire a mi fájdalmaink nehezednek...

Lehet, hogy az izajási prófécia nemcsak a jövőre mutat, hanem a mindennapi jelenre is. Azért hal meg az Isten nap mint nap, újra és újra, mert aki sem szép, sem ékes, akit nem szívesen nézünk, aki utolsó az emberek között, akitől elfordulunk, aki tudja, mi a szenvedés – abban nem látjuk meg (ha nem is az Ő ember-arcát, de legalább) önmagunkat, a saját fájdalmainkat, saját lelkünk betegségeit. Az akármilyen, a testi-lelki-szellemi nyomorúságot. Utcán és utcasarkon, aluljáróban vagy kórházi váróban, szívügyek és horoszkópok és gyerektartások panaszait hallgatva a buszon: minden keresztülnézés és begombolkozás, minden megszorított lépés, minden iszonyattal eltakart arc, lesajnáló ajkbiggyesztés és ítélkező tekintet egy-egy kalapácsütés az istenhúsba vágó szegre. Elfelejtjük, hogy a fájdalom, a betegség, a szenvedés és nyomorúság: egy. Ő emberré lett, hogy ezt megtapasztalja – mi azt sem látjuk meg a másokban, akik magunk is vagyunk.

Ma nincs irgalom, ma nincs megváltás. Ma az Isten halott. Mert elfordítottuk arcunkat – pedig talán ott kuporgott a templomlépcsőn; vagy épp a mozgólépcső tetején mordult felénk...

*Benyhe Bernát (Budapest)*